

Reykjavík 6. mars 2025

Viðtakandi: Umhverfis-, orku- og loftlagsráðuneyti
Sendandi: Íslandsdeild Icomos

Umsögn Íslandsdeildar Icomos um frumvarp til laga um breytingu á lögum um menningarminjar nr. 80/2012 (mál S-34/2025)

Íslandsdeild Icomos gerir ekki athugasemd við að umsagnarskyldu verði aflétt af húsum byggðum á árunum 1925–1940 en leggur áherslu á að aðgerðir til að létta á stjórnsýslu megi ekki verða á kostnað verndunar og varðveislu byggingararfsins.

Íslandsdeild Icomos bendir á að varðveisla á byggingararfleið felur ekki aðeins í sér verndun á einstökum byggingum eða mannvirkjum frá ákveðnum tímabilum heldur einnig svæðum með sögulegt eða menningarlegt gildi. Mikilvægt er að litið sé heildrænt á byggingararf þegar kemur að skilmálum er verða breytingar á svæðum og skipulagi. Skráning, rannsóknir, greining og mat á byggð, sérstöðu hennar og einkennum, þar á meðal húsakannanir, varðveislumat og hverfisvernd skipa veigamikinn þátt í því að standa vörð um menningararfinn, ekki síst þann hluta hans sem fellur utan sjálfkrafa aldursfriðunar.

Íslandsdeild Icomos tekur undir umsögn Arkitektafélags Íslands varðandi mikilvægi þess að tekið verði á þeirri óvissu sem ríkir um hlutverk og yfirumsjón með gerð húsakannana, mat á varðveislugildi og hverfisvernd.

Eins er tekið undir áhyggjur Borgarsögusafns varðandi áform um að afnema umsagnarskyldu húsa frá tímabilinu 1925-1940 án þess að mótuð hafi verið nauðsynleg stefna um skráningu og varðveislu yngri húsa og mannvirkja en þeirra sem falla undir sjálfkrafa friðunarákvæði laga um menningarminjar.

F.h. Íslandsdeildar Icomos,
Alma Sigurðardóttir, formaður